

Verlag van de bijeenkomst van 14 april 2022:

Locatie: Raadzaal Huis van Cultuur en Bestuur

- Girbe Buist namens het platform Sappemeer Noord en Oost (inwonersplatform):
Verkeersveiligheid in het hele gebied. Er wordt te hard gereden, maar ook het type verkeer is een probleem. De raad wordt gevraagd om samen met de inwoners te onderzoeken welke maatregelen in beeld zouden kunnen komen en hoe de inwoners hierbij ondersteund kunnen worden.
- Meint Dekker namens Actief 50+ Zuidbroek, Ouderen Actief Muntendam, Dorpsadviesraad Meeden, dorpsraad Noordbroek, ouderen actief 40+, KBP/PCOB en POSO: ouderenbeleid (bijdrage aangeleverd middels bijlage), oproep om met de ouderen spreken niet over ons. Regierol voor senioren. Storende factor van personele wisseling in ambtelijke organisatie. Dat bemoeilijkt het contact. Niet het budget van ouderen maar de wensen van ouderen moeten het uitgangspunt zijn voor het gesprek. Veilige gemeente, verkeersveiligheid kwetsbare weggebruikers, volwaardige OV, digitalisering zonder uitsluiting, voorzieningen dicht bij de burger, aandacht voor zingeving.
- Menno Hensen namens bewonersorganisatie Recreatiepark de Leine. De kwestie huisvesting is zeer urgent. Er zijn meerdere groepen die zeer dringend om woonruimte verleggen zitten. Oekraïners, jongeren, mensen die gewoon huisvesting nodig hebben. Woonvisie: niet iedereen kan een plek vinden in de gemeente en dat wat in de woonvisie staat ziet men niet terug in de werkelijkheid. Er zijn mooie ontwikkelingen van uitbreidingen waar mensen voor 9 euro aan energiekosten per maand kunnen wonen. Maar daarmee heeft nog niet iedereen een plek. In de woonvisie ontbreekt het wonen aan het Schildmeer. De raad wordt gevraagd daar nog eens over na te denken. Verder vraagt de benadering van wethouders en raadsleden de aandacht.
- Geert Ridderbos namens Ouderen Actief Muntendam: Dienstverlening, contact met ambtenaren. Verzoek om steunpunten waarbij gemakkelijker contact gemaakt kan worden en dienstverlening kan worden verleend. Ambtenaren zouden beter moeten weten wat er in een dorp speelt waardoor beter ingespeeld kan worden wat een dorp nodig heeft in de meest brede zin van het woord. Laagdrempelige ontmoetingscentra in de dorpen. Huisvesting voor ouderen, zodat in het centrum gewoond kan worden. Tegengaan van vereenzaming. Zie bijlage.
- Peter Gerrits namens de Energiecoöperaties Midden-Groningen: roept op om het werken aan alternatieve vormen van energie voor dorpen en wijken een plek in het raadsakkoord te geven. Grote kosten voor energie voor inwoners. Verduurzaming kan daarin een belangrijke rol spelen. Samen met de gemeente met inwoners in gesprek over het ontwikkelen van verduurzaming en alternatieve vormen van energie. Beginnen met een pilot in een dorp, dit graag met passende professionele ondersteuning van de gemeente. Zie bijlage.
- Jan Kees Schelvis spreekt voor het Werfkade woningbouwproject Martenshoek. Ontwikkeling van een woningbouwproject voor ouderen en jongeren in Martenshoek. Is hij al jaren mee bezig. Er was een bouwteam aangesteld tot en met investeerder. Maar door allerlei factoren ligt dit nu stil. Hij doet nu een oproep om dit project weer op te pakken. Er is veel behoefte aan woningen, aan goede plekken en aan kwaliteitsverbetering. Martenshoek heeft kwaliteitsverbetering nodig. Klaar om te starten met bouwen.
- Rienus Huis, Makelaar: de projecten duren te lang. Behoefte aan woningbouw in kleine dorpen vooral. Krimp bestaat niet meer. Er is een behoefte om te wonen, bouw

seniorenwoningen voor de doorstroming. Stagnatie door te veel wisseling van het personeel. Er is meer voortvarendheid nodig.

- Roelof Lanting namens de Energiecoöperatie Duurzaam Menterwolde. Oproep om het zonneparkenbeleid eerder dan 2025 te evalueren. Het lokaal eigendom is niet tot nauwelijks vertegenwoordigd. Doel zou zijn: Opbrengsten van de zonneparken terecht te laten komen bij de inwoners.
- Dhr. Westerhof namens Achterdiep Sappemeer: Zonneparkenbeleid: Oproep tot herzieningen van het beleid. Er zijn alternatieven om tot andere energiebronnen te kunnen komen. Zorgen over het volleggen van het landschap met zonneparken. Betrek nieuwe ontwikkelingen in de plannen die er zijn.
- Huub van Haelen namens Stichting Historisch lint HS: de Noorderstraat, de Meint Veningastraat en de Hoofdstraat is een belangrijke verkeersader. Veel bedrijvigheid rond het lint. Zie bijdrage. Veel historische en karakteristieke panden, veel verkeersbewegingen en veel kvk ingeschrevenen. Het moet prettig zijn om te wonen/werken en winkelen. Het doel zou moeten zijn om de verkeersoverlast te reduceren, bevorderen van permanente bewoningen en bevorderen van de kwaliteit van de middenstand. Oproep om met de gemeenteraad in gesprek te gaan hoe dit handen en voeten te geven.
- Laura Lubbers: studieplekken voor jongeren. Inzetten voor studenten in onze gemeente. Voor deze leeftijdsgroep is de laatste jaren een lastige periode geweest door allerlei ontwikkelingen. Ze verdienen aandacht. Plek om elkaar te ontmoeten en te studeren.
- Ronald Bijma namens de vereniging belangenbehartiging Meerwijck (VBM): Verkeersveiligheid: reconstructie Meerweg: verlagen van snelheden. Maak werk van de gemeentebrede recreatievisie, vooral bij het Zuidlaardermeer. Permanent wonen bij recreatiegebieden in relatie tot het verkeer en de ondernemers verdient daarin een belangrijke rol.
- Marieke Voorn-Rosing namens de Rengerslaan in Kolham: de bewoners zijn opgeschrikt door de plannen Perspectief A7 - N33, een economisch plan over een industrieterrein aan de westzijde van Kolham. Neem de bewoners mee. Kregen een plan gepresenteerd waarvan ze niets wisten en onzorgvuldig was. Oproep om bewoners serieus te nemen en mee te laten denken bij planvorming en besluitvorming.
- Ricardo Hulsing: groenonderhoud: door wie gebeurt het nu eigenlijk, door de BWRI of een particulier bedrijf? Dat is niet helder. Vergeet de vijvers niet. Gorechtpark: park heeft veel potentie en roept op om dit park meer te ontwikkelen. Aandacht voor de positie van de middenklasse: houdt deze ook in de gaten.
- Jacky van Hogen doet de oproep om bij belangrijke besluiten een referendum uitschrijven.
- Marjon Edzes namens Landgoed het Fraylemaborg: te klein expositiepaviljoen voor een wisseltentoonstelling. Plan om onder de Koetshuistuin een expositiepaviljoen te bouwen van 700 m2. Oproep tot hulp bij het financiering van het plan om zo ook cofinanciering te kunnen realiseren. Inclusief het groenplan is er in totaal 5 mln nodig. Ze hebben zelf 300.000 euro gespaard.
- Henk Koster namens de huurdersadviesgroep van het Groninger Huis: onduidelijke informatie vanuit de gemeente aan de inwoners. Willen gehoord en betrokken worden bij de plannen. Organisaties etc. worden pas betrokken wanneer de plannen klaar zijn. Meer betrokkenheid aan de voorkant bij planvorming.
- Petra van de Velde: coördinator Dagontmoeting Gockingaheem. Ouderen beter op de kaart zetten. Activiteiten voor jong en oud. Generaties verbinden door ontmoeting in Gockingaheem. Er is geen stemlokaal in de Gockingaheem. Dat sluit een groep buiten.

- Hans Huiting: voorzitter van DIG 050, dagbestedingslocatie: meer algemene voorzieningen instellen waar mensen uit de wijk kunnen komen. Oproep om daar meer in te investeren en meer in te stellen. Uitnodiging voor een werkbezoek.
- Janneke Klok: Bibliotheekwerk: bibliotheekwerk opnemen in het raadsprogramma. Daarbij attendeert ze op de verschuiving die het bibliotheekwerk heeft gemaakt naar de meer maatschappelijke educatieve bibliotheek. Uitnodiging voor een werkbezoek. Taal een nadrukkelijker plek in het werkprogramma beginnende bij de kleinsten en vervolgens alle generaties: preventie en curatie. Wil de bibliotheek zich samen met de gemeente voor inzetten.
- Ronald Schilperoort namens de Kwartier Zorg en Welzijn: integraliteit onder zorg en welzijn. Houdt vast aan de koers van het Sociaal Domein. Zorg voor ontschotting van financiering, breng instellingen rond integraal beleid samen, bijvoorbeeld door te zorgen voor vastgoed waarbij laagdrempelig burgers, professionals en instellingen elkaar kunnen ontmoeten en vinden, houdt vast aan de koers van het Sociaal domein. Uitnodiging aan de raad voor een werkbezoek.
- Fred Mahler namens Bestuur dorpsvereniging Steendam en Coöperatie Steendam: werken van onderop aan de lokale democratie. Merkt op dat inwoners zich nu onvoldoende gehoord voelen. Ze werken aan een dorps- en gebiedsvisie met de 6 dorpen rondom het Schildmeer samen de inwoners om te komen tot een gebiedsvisie. Ze willen graag structureel overleg met de gemeente hierover. Ze roepen op tot gebiedsgericht werken en vernieuwing van de lokale democratie. Biedt best-practice aan andere dorpskernen aan.
- Michel de Boer: inwoner van Kolham, zorgen over de leefbaarheid van Kolham en zeker n.a.v. de plannen van het Perspectief A7-N33. Wees zuinig op het buitengebied net buiten Hoogezand. Graag aandacht voor Levensloopbestendige woningen.
- Gert de Vries namens Camping Meerwijck. Pleidooi voor beleid t.a.v. Recreatie en Toerisme. Plannen lopen vaak stuk op financiën. De toeristenbelasting is flink gestegen. Laat de opbrengsten van de toeristenbelasting terugvloeien naar R&T. Het budget van R&T is afgenomen. Plannen worden vaak doorgeschoven en het is onduidelijk wie waar over gaat (belastingen en recreatie & toerisme). Meer openheid en transparantie in de financieringsstromen van R&T. Maak plannen af. En geef de ondernemers er een stem in. Uitnodiging voor een werkbezoek.
- Dhr. Klapwijk: regels ten dienste van de mens en niet andersom.
- Tineke Kapenga: verkeerssituatie met een eigen oversteekplaats die bij het huis hoort en stoplichten. Oproep tot het oplossen van deze situatie en een eigen oversteekplaats naar het huis.
- Sineke Wierenga namens Stichting Actief 50+ Zuidbroek: vervoer naar Hoogezand is een probleem. Onderzoek de mogelijkheid om in alle dorpshuizen/bibliotheken een informatiesteunpunt in te stellen. Steeds meer mensen die niet kunnen autorijden. Gemeente zou regie moeten nemen om te zorgen voor vervoer.
- Ineke van de Poel van het Dorpszorgcorporatie Zuidbroek: vraagt aandacht voor het probleem van het vervoer voor ouderen. De oproep is om dit goed met de ouderen- en vrijwilligers samen te regelen. Dit is ook vanuit Sappemeer Noord Oost een probleem. Oproep tot betere OV-mogelijkheden.
- Annelien de Winter: energietransitie. Er is veel geld gemoeid met de wind- en zonneparken. Grondeigenaren krijgen een flinke vergoeding. De pleidooi is dat de winst beter verdeeld wordt, te beginnen bij de minima zodat zij beter kunnen aansluiten bij de projecten die ontwikkeld worden. De zorg is dat er steeds meer mensen in armoede en

schuldhulpverlening leven. Dit zorgt voor energiearmoede. De stijgende energieprijzen zorgen voor een toenemend gebruik van de voedselbank. Opbrengsten eerlijker verdelen.

Menno Hensen: wat gebeurt er nu mee?

Raad kom terug met een verhaal waarin ze weergeven wat ze gehoord hebben.

Reflectie namens de raad door Markus Ploeger:

Veel onderwerpen zijn heel herkenbaar en komen ook voorbij in de coalitieonderhandelingen evenals mogelijke oplossingen. Deze onderhandelingen zijn momenteel nog gaande.

Na de onderhandelingen zal er verantwoording worden afgelegd en zal er een toelichting worden gegeven wat we er mee gaan doen en wat de argumentatie daarvoor is.

Wat betreft de thema's:

De raad gaat over de keuze voor de thema's. Al startende met dit raadsakkoord zullen we de inwoners op de hoogte blijven houden en ook betrekken. Datgene wat ze hebben gehoord wordt meegenomen in het raadsakkoord en bij de coalitieonderhandelingen.

Vervolgproces:

Op 14 april werden door de inwoners grote thema's (zoals bijvoorbeeld energietransitie) meegegeven, maar er kwamen ook andere zaken aan de orde zoals bijvoorbeeld uitnodigingen voor werkbezoeken, of concrete situaties zoals bijvoorbeeld problemen met oversteekplaatsen.

Hoe gaan we hier nu mee verder?

1. Allereerst de grote thema's:

In het raadswerkprogramma wordt vastgelegd met welke onderwerpen en thema's de raad aan de slag wil en wat daarvan de prioritering is. Ook wordt aangegeven hoe de raad de thema's en onderwerpen wil behandelen, welke rol de raad voor zichzelf ziet weggelegd en op welke wijze de samenleving wordt betrokken.

Om te komen tot het raadswerkprogramma wordt gebruik gemaakt van:

- De 'groslijst' van onderwerpen uit de verkennende gesprekken
- De opbrengst van de duidingsbijeenkomst
- De bijdragen van inwoners die zijn ingebracht tijdens de bijeenkomst van 14 april jl.

Om tot een raadswerkprogramma te komen zullen de onderwerpen en thema's worden beoordeeld en geprioriteerd.

De raad heeft uitdrukkelijk aangegeven te willen werken met een participatieve agenda. Op deze agenda staan onderwerpen en thema's waar de raad nadrukkelijk de samenleving bij wenst te betrekken. Dit kunnen uiteraard onderwerpen zijn die ook in het raadswerkprogramma zijn opgenomen. Voor deze onderwerpen moet de raad bepalen wanneer in het proces de inwoners betrokken worden en op welke wijze dit gebeurt.

Stappen om te komen tot het raadswerkprogramma

- de raad gaat dus eerst aan de slag om op basis van de 'groslijst' en de input van het

duidingsdebat en de bewonersbijeenkomst een overzicht op te stellen met de items die een plek moeten krijgen in het raadswerkprogramma.

Vaststelling raadswerkprogramma op hoofdlijnen

Het raadswerkprogramma kan op hoofdlijnen worden vastgesteld bij de behandeling van de voorjaarsnota (14 juli). Daarmee geeft de raad richting door aan te geven welke onderwerpen en thema's de komende periode (en voor de meerjarenbegroting) belangrijk zijn. Voor onderwerpen en thema's die mogelijk al meer concreet zijn kan aan het college opdracht worden gegeven deze voor de begroting 2023 verder uit te werken.

Verdere uitwerking van het raadswerkprogramma

Het raadswerkprogramma op hoofdlijnen zal verder gedetailleerder uitgewerkt worden. Daarbij zullen onderwerpen en thema's geprioriteerd moeten worden om tot een realistische termijnplanning te komen. Daarnaast is het nodig om de omvang en vorm van het betrekken van inwoners ook verder vorm te geven. Het voorstel is om dan vervolgens bij de vaststelling van de programmabegroting het raadswerkprogramma inclusief de wijze waarop inwoners betrokken worden bij de thema's vast te stellen.

2. Overige zaken en werkbezoeken:

Ook hierop zal voor het zomerreces concreet worden teruggekomen of, hoe en wanneer dit wordt opgepakt.